

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Mesteri képzés
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológiai beavatkozás és tanácsadás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Az agresszivitás kezelése						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Farcas Zsuzsanna adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Farcas Zsuzsanna adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Mesteri

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					98 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					25
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					25
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	98				
3.8 A félév össz-óraszama	154				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az agresszív problémahelyzetek felismerése, felmérése és a lehetséges megoldások kritikus kiértékelése • Az agresszivitást felmérő kérdőívek, eljárások módszereinek és technikáinak megfelelő kiválasztása és alkalmazása, a felmérés célja, valamint célcsoportja függvényében
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az agresszivitást előidéző környezet dinamikájára vonatkozó tényezők felismerése és az önfejlesztés/önértékelés képességeinek kialakítása, fejlesztése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerni, megérteni, alkalmazni az agresszivitás alapfogalmait • Az iskolai tevékenységre vonatkozó alapfogalmak elsajátítása és a gyakorlati alkalmazása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Felismerni az iskolában jelentkező pszichológiai problémahelyzeteket • Felismerni az agresszió kialakulásához hozzájáruló tényezőket • Felismerni az agresszivitás sajátosságait, a társuló pszichológiai jellemzőit • Az iskolai alkalmazkodást zavaró tényezők és ezek mögött álló okok felismerése • Különböző iskolai konfliktushelyzetek kezelése • Az iskolai tanácsadásban használt – egyéni és csoportos prevenciók illetve beavatkozási programok alkalmazása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az agresszív viselkedés kialakulásának meghatározó tényezői- elméleti megközelítések	bemutató, problematizálás, szintézis	
2. Nemi különbségek az agresszivitás kialakulásában	bemutató, problematizálás, szintézis	
3. A gyerekkori élmények hatása: elhanyagolás, bántalmazás, családi modell	bemutató, problematizálás, szintézis	
4. Az iskolai környezet szerepe az agresszivitás kialakulásában	bemutató, problematizálás, szintézis	
5. Az agresszivitás kezelésének általános elvei	bemutató, problematizálás, szintézis	
6. Szülők és a tanárok szerepe az agresszivitás megelőzése érdekében	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
7. A zaklatás és agresszió prevenciója: társas készségek fejlesztése, szocio-emocionális problémák felismerése, proszociális viselkedés promóváása	bemutató, problematizálás, szintézis	

8. Csoportszintű prevenció: kríziscsoportok kialakítása, konfliktuskezelés, problémamegoldó készségek fejlesztése	bemutató, problematizálás, szintézis	
9. Az agresszivitás kezelése. Egyéni szintű beavatkozási programok: düh és agresszivitás kezelésére alkalmazható technikák	bemutató, szintézis	
10. A sajátos egyéni kezelés során felhasználható erőforrások	bemutató, problematizálás, szintézis	
11. A kapcsolati agresszivitás formái, megnyilvánulása életkoronként. Csoportszintű intervenció programok	bemutató, problematizálás, szintézis	
12. Csoportszintű intervenció a gyarkorlatban: "Korai Gyerekkori Barátok", „Nem mondom, nem játszhatok!” „Választási lehetőségek - Szociális problémamegoldó képességek fejlesztése gyerekeknek” program	bemutató, problematizálás, szintézis	
13. Az agresszivitást célzó programok eredményessége és korlátai	bemutató, problematizálás, szintézis	
14. Szintézis	Szemléltető példa, problematizálás, szintézis	

Könyvészet

- Battagliese, G., Caccetta, M., Luppino, O., Baglioni, C., Cardi, V., Mancini, F., Buonanno, C. (2015). Cognitive-behavioral therapy for externalizing disorders: A meta-analysis of treatment effectiveness. *Behavior Research and Therapy*, 75:60-71. doi: 10.1016/j.brat.2015.10.008.
- Bearss, K., Johnson, C., Smith, T., Lecavalier, L., Swiezy, N., Aman, M., McAdam, D.B., Butter, E., Stillitano, C., Minshawi, N., Sukhodolsky, D.G., Mruzek, D.W., Turner, K., Neal, T., Hallett, V., Mulick, J.A., Green, B., Handen, B., Deng, Y., Dziura, J., Scahill, L. (2015). Effect of parent training vs parent education on behavioral problems in children with autism spectrum disorder: A randomized clinical trial. *JAMA*, 313:1524– 1533.
- Coyne, S. M., Nelson, D. A. and Underwood, M. (2010). Aggression in Children, in *The Wiley-Blackwell Handbook of Childhood Social Development*, Second Edition (eds P. K. Smith and C. H. Hart), Wiley-Blackwell, Oxford, UK. doi: 10.1002/9781444390933.ch26
- De Castro, B.O., Bosh, J.D., Veerman, J.W., Koops, W. (2003). The effects of emotion regulation, attribution and delay prompts on aggressive boys social problem solving. *Cognitive Therapy Research*, 27, 153.
- Deater-Deckard, K. (2001). Recent research examining the role of peer relationships in the development of psychopathology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 42:565–579.
- Del Vecchio, T., O'Leary, K.D. (2004). Effectiveness of anger treatments for specific anger problems: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 24, (1):15-34.
- Dodge, K.A. (2003). Do social information-processing patterns mediate aggressive behavior? In: Lahey, B.B. (Eds.). *Causes of conduct disorder and juvenile delinquency*. New York: Guilford Press; 254–274.
- Durlak, J.A., Weissberg, R.P., Dymnicki, A.B., Taylor, R.D., Schellinger, K.B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: a meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*, 82(1):405-32. doi: 10.1111/j.1467-8624.2010.01564.x.
- Flanagan, R., Allen, K., Levine, E. (2015). *Cognitive and Behavioral Interventions in the Schools - Integrating Theory and Research into Practice*. Springer New York
- Golden, B. (2003). *Healthy Anger: How to Help Children and Teens Manage Their Anger*. Oxford University Press
- Gundersen, K, Svartdal, F. (2006). Aggression replacement training in Norway: Outcome evaluation of 11 Norwegian student projects. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 50:63–81.
- Kassinove, H., Tafrate, R.C. (2002). *Anger Management: The Complete Treatment Guidebook for Practitioners*. Atascadero, CA: Impact Publishers
- Kendall, P.C. (2006). Guiding theory for therapy with children and adolescents. In: Kendall, P.C. (Eds). *Child and Adolescent Therapy: Cognitive-Behavioral Procedures*. New York: Guilford Press; 3–30.

- Kovess-Masfety, V., Husky, M.M., Keyes, K., Hamilton, A., Pez, O., Bitfoi, A., Carta, M.G., Goelitz, D., Kuijpers, R., Otten, R., Koç, C., Lesinskiene, S., Mihova, Z. (2016). Comparing the prevalence of mental health problems in children 6-11 across Europe. *Social Psychiatry Psychiatric Epidemiology*, 51(8): 1093-103. doi: 10.1007/s00127-016-1253-0.
- Liptak, J.J., Leutenber, E. (2007). *The Anger & Aggression Workbook: Self-Assessments, Exercises & Educational Handouts*. Duluth, MN: Whole Person Associates.
- Lochman, J.E., Barry, T.D., Pardini, D.A. (2003). Anger control training for aggressive youth. In: Kazdin A.E., Weisz, J.R. (Eds). *Evidence-Based Psychotherapies for Children and Adolescents*. New York: Guilford Press; 263–281.
- Losel, F., Beelmann, A. (2003). Effects of child skills training in preventing antisocial behavior: A systematic review of randomized evaluations. *Annual American Academy of Political and Social Sciences*, 587:84–109.
- Mórotz, K., Perczel Forintos, D. (2006). *Kognitív viselkedésterápia*. Medicina kiadó, Bp.
- Pepler, D.J., Craig, W. (2014). *Bullying Prevention and Intervention in the School Environment. Factsheets and Tools*. Pevnet
- Pepler, D.J., Madsen, K.C., Webster, C., Levene, K.S (2005). *The Development and Treatment of Girlhood Aggression*. Lawrence Erlbaum Associates
- Pringsheim, T., Hirsch, L., Gardner, D., Gorman, D.A. (2015). The pharmacological management of oppositional behaviour, conduct problems, and aggression in children and adolescents with attention-deficit hyperactivity disorder, oppositional defiant disorder, and conduct disorder: a systematic review and meta-analysis. Part 1: psychostimulants, alpha-2 agonists, and atomoxetine. *Canadian Journal of Psychiatry*, 60(2):42-51.
- Sukhodolsky DG, Scahill L. (2007). Disruptive behavior in persons with Tourette Syndrome: Phenomenology, assessment, and treatment. In: Treating Tourette Syndrome and Tic Disorders. In: Woods, D.W., Piacentini, J.C., Walkup, J.T. (Eds). New York: Guilford Press; 199–221.
- Sukhodolsky, D.G., Scahill, L. (2012). *Cognitive-Behavioral Therapy for Anger and Aggression in Children*. New York: Guilford Press.
- Sukhodolsky, D.G., Golub, A., Stone, E.C., Orban, L. (2005). Dismantling anger control training for children: A randomized pilot study of social problem-solving versus social skills training components. *Behavior Therapy*, 36:15–23.
- Sukhodolsky, D.G., Gorman, B.S., Scahill, L., Findley, D.B., McGuire, J. (2013). Exposure and response prevention with or without parent management training for children with obsessive-compulsive disorder complicated by disruptive behavior: A multiple-baseline design study. *Journal of Anxiety Disorder*, 27: 298–305.
- Sukhodolsky, D.G., Scahill, L., Zhang, H., Peterson, B.S., King, R.A., Lombroso, P.J., Katsoch, L., Findley, D., Leckman, J.F. (2003). Disruptive behavior in children with Tourette's syndrome: Association with ADHD comorbidity, tic severity, and functional impairment. *Journal of American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 42:98–105.
- Sukhodolsky, D.G., Solomon, R.M., Perine, J. (2000). Cognitive-behavioral, anger control intervention for elementary school children: A treatment outcome study. *Journal of Child and Adolescent Group Therapy*, 10:159–170.
- Sukhodolsky, DG, Kassinove H, Gorman BS. (2004). Cognitive-behavioral therapy for anger in children and adolescents: A meta-analysis. *Journal of Aggression and Violent Behavior* 9:247–269.
- Swearer, S.M., Espelage, D., Napolitano, S. (2009). *Bullying Prevention and Intervention: Realistic Strategies for Schools* (The Guilford Practical Intervention in the School Series) 1st Edition. Guilford Press
- Wilson, S. J. & Lipsey, M. W. (2007). School-based interventions for aggressive and disruptive behavior: Update of a meta-analysis. *American Journal of Preventive Medicine*, 33, S130-S143. <http://dx.doi.org/10.1016/j.amepre.2007.04.011>
- Wyatt Kaminski, J., Valle, L.A., Filene, J.H., Boyle, C.L. (2008). A meta-analytic review of components associated with parent training program effectiveness. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 36:567–589.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az agresszivitás magyarázata a gyakorlatban. Esetmegbeszélés	bemutató, beszélgetés, csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	

2. Az iskolai agresszivitás megnyilvánulása és sajátos formái lányok csoportjában	bemutató, beszélgetés, csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
3. A reaktív kötődési zavar. Esetelemzés	fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
4. A csoportból való kizárás és az agresszivitás összefüggése az iskolában	bemutató, beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
5. Az iskolai tanácsadás és az agresszivitás kezelése az iskolában	Beszélgetés, bemutató, fogalmak tisztázása, egyéni tevékenységek, ismeretek szintézise	
6. Elsődleges, másodlagos, harmadlagos prevenciós programok céljai és eszközei	egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
7. Iskolában alkalmazható prevenciós programok: „Olweus-féle Zaklatás megelőző program”, „Békés Iskolák projekt”, „Lépések a Tiszteletért” program	beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
8. Specifikus csoportos prevenció: KiVa Zaklatás Ellenes program, Társas-emocionális Tanulás program, osztálymenedzsmet technikák	bemutató, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
9. Egyéni beavatkozási programok, esetek elemzése	bemutató, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
10. Sajátos kezelési lehetőségek kipróbálása, egyéni esetek alapján	beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés	
11. Csoportos beavatkozási lehetőségek, programok megtervezése	bemutató, egyéni tevékenységek, irányított felfedezés	
12. Csoportszintű intervenció: „Második lépés”, „Baráttól barátok”, „Nia testvérei” specifikus programok	egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés	
13. A beavatkozás hatékonyságának és eredményességének összehasonlító vizsgálata	bemutató, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek	
14. Félévi tevékenység értékelése, összegzése	bemutató, ismeretek szintézise	

Könyvészet

- Anderson, C.A., Bushman, B.B. (2002). Human aggression. *Annual Review of Psychology*, 53, 27-51.
- Daniels, J.A., Bradley, M.C. (2011). *Preventing Lethal School Violence*. New York: Springer.
- Juvonen, J., Graham, S.(Eds.) (2001). *Peer Harassment in School. The Pligh of the Bulnerable and Victimized*. New York, London: The Guilford Press.
- Lopez, E.E., Olaizola, J.H., Ochoa, G.M., Ferrer, B.M. (2006). Aggressive and Nonaggressive rejected students: an analysis of their Differences. *Psychology in the Schools*, 43, 3, 387-400.
- Notar, C., Padgett, S., Roden, J. (2013). Cyberbullying: Resources for Intervention and Prevention. *Universal Journal of Education and Research*, 13, 133-145.
- Pellegrini, A. D., Roseth, C. J., Mliner, S., Bohn, C. M., Van Ryzin, M., Vance, N., Cheatham, C. L., & Tarullo, A. (2007). Social dominance in preschool classrooms. *Journal of Comparative Psychology*, 121, 54-64. doi: 10.1037/0735-7036.121.1.54
- Pringsheim, T., Hirsch, L., Gardner, D., Gorman, D.A. (2015). The Pharmacological Management of Oppositional Behaviour, Conduct Problems, and Aggression in Children and Adolescents With Attention-Deficit Hyperactivity Disorder, Oppositional Defiant Disorder, and Conduct Disorder: A Systematic Review and Meta-Analysis. Part 1: Psychostimulants, Alpha-2 Agonists, and Atomoxetine. *Canadian Journal of Psychiatry*, 60(2):42–51.
- Pringsheim, T., Hirsch, L., Gardner, D., Gorman, D.A. (2015). The Pharmacological Management of Oppositional Behaviour, Conduct Problems, and Aggression in Children and Adolescents With Attention-Deficit Hyperactivity Disorder, Oppositional Defiant Disorder, and Conduct Disorder: A Systematic Review and Meta-Analysis. Part 2: Antipsychotics and Traditional Mood Stabilizers. *Canadian Journal of Psychiatry*; 60(2):52–61
- Rohlf, H.L., Holl, A.K., Kirsch, F., Krahe, B., Elsner, B. (2018). Longitudinal Links between Executive Function, Anger, and Aggression in Middle Childhood. *Frontiers in Behavioral Neuroscience* 12, 27. | <https://doi.org/10.3389/fnbeh.2018.00027>
- Salmivalli, C., & Peets, K. (2009). Bullies, victims, and bully-victim relationships in middle childhood and early adolescence. In K.H. Rubin, W. M. Bukowski, & B. Laursen (Eds.), *Handbook of Peer Interactions, Relationships, and Groups* (pp.322-340). New York: Guilford Press.
- Smith, P.K., Pepler, D., Rigby, D.(Eds.) (2004). *Bullying in schools: how successful can interventions be?* Cambridge University Press.
- Tremblay, R.E. (2000). The development of aggressive behaviour during childhood: What have we learned in the past century?, *International Journal of Behavioural Development*, 24, 129-141.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező Pszichológusok Deontológiai Kódexe (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.mncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Tudományos bemutató 1 specifikus téma alapján	70%
10.5 Szeminárium	Év közbeni felmérés	Egyéni eset elemzése. Beavatkozás megtervezése	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből)			

jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni). A távoktatásos hallgatók kontaktórákon való részvétele kötelező, ez a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A gyakorlati dolgozat(ok) leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után. A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak. Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük..

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

15.04.2018

Dr. Farcas Zsuzsanna adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2018 április

Dr. Batiz Enikő adjunktus